

Sygn. akt III RC 14/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w B. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Sławomir Świerczek

Protokolant: st. sek. sąd. B. M.

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2019 w B.

na rozprawie

sprawy z powództwa O. C. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego K. C.

przeciwko pozwanej A. C.

o alimenty

I. powództwo oddała,

II. oddała wniosek o zabezpieczenie ,

III. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

SSR Sławomir Świerczek

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

B., dnia 27 marca 2019r.

III RC 14/19

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 27.03.2019 r.

Małoletnia O. C. reprezentowana przez matkę K. C. działającą przez zawodowego pełnomocnika domagała się zasądzenia od pozwanej A. C., babki ojczystej, alimentów w kwocie po 800 zł miesięcznie oraz zabezpieczenia powództwa przez zobowiązanie pozwanej do alimentowania powódki kwota po 700 zł. miesięcznie. Uzasadniając pozew przywołano to, że O. C. jest córka T. C., syna pozwanej. Sąd Okręgowy w T. do sygn.. I C 549/14 orzekając rozwód rodziców powódki obowiązał T. C. do alimentacji małoletniej córki. T. C. nie łoży na utrzymanie córki. Egzekucja komornicza jest praktycznie bezskuteczna. Zaległości alimentacyjne przekraczają 10000 zł. Pozwana zamieszkuje z synem T.. A. C. jest zamożna, bo prowadzi gospodarstwo rolne, według powódki ułatwia ona T. C. uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego. O. C. jest uczennicą, pozostającą w całości na utrzymaniu matki, która utrzymuje się z minimalnego wynagrodzenia. Uzyskanie alimentów od innych osób jest praktycznie niemożliwe.

W wywodach końcowych wskazano na to, że skoro T. C. nie alimentuje córki, to jego cześć przechodzi na jego krewnych.

Pozwana A. C. wniosła o oddalenie powództwa. Wskazała na to, że jest osobą schorowana i utrzymująca się tylko z renty w kwocie ok. 1000 zł. Gospodarstwa nie prowadzi.

Sąd ustalił, co następuje:

O. C. urodziła się dnia (...) z matki K. i ojca T.. Wyrokiem z dnia 21.07.2014 r. sygn.. I C 549/14 SO w T. rozwiązał przez rozwód małżeństwo rodziców powódki i zobowiązał oboje rodziców do jej utrzymania. Z tego tytułu zasądził od T. C. na rzecz powódki alimenty w kwocie po 650 zł miesięcznie. Matka małoletniej K. C. zarabiała wtedy ok. 1300 zł. miesięcznie netto. T. C. zarabiał około 1700 zł brutto, przebywał na okresie próbnym.

Małoletnia powódka jest uczennicą IV klasy szkoły podstawowej w D.. Szkoła zapewniała podręczniki przy rozpoczęciu roku szkolnego. K. C. dokupiła jedynie podręcznik do historii, atlas, słowniki. Nadto dokupiła farby plakatowe, bloki, długopisy. Szkoła, organizowała wyjazdy do kina - za ok. 50 zł. z dojazdem, w maju przewidywana jest wycieczka do parku rozrywki w Z.. Jej koszt to 120 zł. Składka na wydatki klasowe to ok. 30 zł. a ubezpieczenie i radę rodziców opłacona łączną składką w wysokości 70 zł, opłacone przy rozpoczęciu roku szkolnego. O. C. korzysta z obiadów szkolnych, kosztujących 1,75 zł/ szt. Małoletnia nie korzysta z zajęć pozalekcyjnych. Chciałaby uczyć się w szkole muzycznej, też w D.. Matka nie poczyniła rozzeznania, ile kosztuje wypożyczenie instrumentów. Zakup odzieży i obuwia dla małoletniej to wydatek ok. 200 zł miesięcznie. Kosztów wyżywienia córki K. C. nie zna. Małoletnia O. jest zdrowym dzieckiem. Korzysta jedynie z pomocy psychologa, bo boi się psów a nadto przeżywa rozpad rodziny. Porady są co kilka miesięcy. Konsultacje pokrywa NFZ. Koszt dojazdu to ok. 50 zł. Matka małoletniej nie zna wysokości wydatków na środki czystości dla córki. Nie zna kosztów rozrywek organizowanych dla powódki w weekendy, kiedy nie ma ustalonych kontaktów z ojcem. Powódka korzysta z usług stomatologa, opłacanych prywatnie. Koszty nie są znane.

O. C. wraz z matką zamieszkuje w domu rodziny generacyjnej, odziedziczonym przez matkę, w M.. Prąd kosztuje ok. 170 zł miesięcznie, wydatki na gaz 35 zł miesięcznie. Opał to łączny wydatek 2500 zł. na sezon grzewczy. Wydatki na telefon, łącznie z Internetem to 140 zł miesięcznie a wywóz szamba 90 zł./ kwartał. Woda jest z własnego ujęcia. Dom zasiedla 4 domowników. Oprócz powódki i jej matki mieszka tam jeszcze babka macierzysta i wujek małoletniej. Wujek przyjeżdża na weekendy, trochę dokłada się do domu. Babka macierzysta, żyjąca z renty i zasiłku pielęgnacyjnego w łącznej wysokości 1050 zł miesięcznie, blisko 80 letnia osoba nie partycypuje w rachunkach. Ma prawo do leków dla seniora, ale na lekarstwa na serce wydaje ok. 150 zł miesięcznie. K. C. zatrudniona jest w charakterze sprzedawcy. Otrzymuje wynagrodzenie - w lutym było to ok. 1800 zł netto. Pracuje na zmiany. Stara się tak organizować pracę, żeby córkę odebrać po zajęciach szkolnych. Gdy nie może się nią zająć, to pomaga jej siostra. K. C. jest właścicielem gospodarstwa rolnego o pow. ponad 2 ha.

T. C. z zawodu ślusarz i spawacz pracował na czarno. W lutym 2019 roku organ egzekucyjny zajął jego wynagrodzenie u pracodawcy, (...) S.A. w K.. W okresie wspólnego życia z matką małoletniej raz pracował a innym razem nie. W dwa weekendy w miesiącu T. C. ma ustalone kontakty z córką, których nie realizuje. Nie czyni córce prezentów w naturze. Od września pozwany nie kontaktuje się z dzieckiem. Matka małoletniej zablokowała mu kontakt telefoniczny z córką. Wcześniej mógł się kontaktować z O. tylko na telefon matki. Jeszcze dawniej K. C. przywoziła małoletnią do teściowej i męża i spędzali tam nawet całą niedzielę. Ojciec małoletniej jest zdrowy, na utrzymaniu nie ma nikogo oprócz córki O..

Wdrożona egzekucja komornicza zasądzonych w wyroku rozwodowym alimentów toczy się przed Komornikiem przy SR w T., P. G., do sygn. Kmp 35/16. Od września 2016 roku do marca 2019 roku dłużnik wpłacił do Komornika ok. 18000 zł. Zadłużenie sięga ok. 8900 zł. Dotyczą one okresu, gdy po rozwodzie matka małoletniej przyszła po byłego męża i znowu zamieszkali wspólnie. T. C. nie płacił wtedy alimentów, tylko oddawał pieniądze bezpośrednio żonie.

Pozwana A. C. zamieszkuje w miejscowości S.. Jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego, wraz dziećmi. Liczy ono ok. 1,6 ha. Opłacane jest podatkiem w wysokości ok. 240 zł. W gospodarstwie uprawiane są ziemniaki na własne

potrzeby. Nadto hodowany jest drób, też na własne potrzeby. W domu zamieszkuje z pozwanym oraz córką i jej trójką dzieci. Rachunek za prąd to 240 zł miesięcznie, gaz butlowy to wydatek 50 zł na 2 miesiące. Woda jest z własnego ujęcia. Wywóz szamba kosztuje 80 zł/ 2 m -ce. Dom ogrzewany jest węglem, którego potrzeba 3 t/1000 zł. Drewno jest z własnego lasu. Wydatki na telefon to 49 zł. Rachunkami pozwana dzieli się z córką, po połowie. Od syna T. nie bierze nic, bo chce żeby przeznaczył on posiadane pieniądze na alimenty. A. C. utrzymuje się z renty rodzinnej po zmarłym mężu, która łącznie z zasiłkiem pielęgnacyjnym wynosi 1070 zł. Na żywność wydaje ok. 150 zł tygodniowo. Z tego żywią się również wnuki. Pozwana oszczędnie gospodaruje pieniędzmi. Buty kupiła 3 lata temu, na strojenie się pieniędzy nie wydaje. Chemię domową dostaje od znajomego, który pracuje w Niemczech. Pozwana leczy się na nadciśnienie. Zażywa leki, również na uspokojenie. W sierpniu 2018 roku A. C. przeszła operację na sprawy kobiece. Pozostaje w kontroli lekarskiej. W 2016 roku pozwana miała operację na zaćmę. W przyszłym, 2020 roku ma mieć operowane drugie oko. Na operację finansowaną przez fundusz nie ma miejsca, prywatna operacja ma kosztować 2500 zł. A. C. nie może pracować fizycznie, dźwigać ciężkich przedmiotów. Pozostaje w stałym leczeniu z powodów kardiologicznych, okulistycznych, ginekologicznych. Nadto leczona jest z powodu nerwicy i zaburzeń snu - na tle problemów rodzinnych.

Akta I C 549/14 SO T. pozwoliły sądowi na ustalenie treści wyroku rozwodowego, również w części zasadzającej alimenty na rzecz małoletniej oraz sytuacji jej rodziców w chwili orzekania. Okoliczności związane z egzekwowaniem tego orzeczenia ustalił sąd w oparciu o zajecie wynagrodzenia za pracę oraz informację Komornika o wysokości i datach dokonanych przez T. C. wpłatach alimentów za okres 30 miesięcy. Dowody te nie zostały podważone w toku postępowania. W tym zakresie nie zasługują na wiarę zeznania A. C., że syn T. aktualnie pracuje na czarno. Sytuację powódki ustalił sąd, o tyle o ile było to możliwe na podstawie zeznań K. C.. Generalnie zeznaje ona nieprecyzyjne. W wielu podstawowych sprawach zaśłania się niewiedzą. Nie potrafi podać wysokości wydatków na tak oczywiste potrzeby małoletniej jak chociażby wyżywienie, czy środki czystości. Z drugiej strony, podaje wygórowane koszty zakupu bloków, farb, długopisów. Jest to sprzeczne z tym, co oferuje rynek - żeby rzeczy te kosztowały 1000 zł. łącznie. Potrzeby ucznia IV klasy szkoły podstawowej nie sięgają aż takich ilości tego rodzaju artykułów, żeby konieczne było wydatkowanie takiej kwoty na te cele. Fakt terapii psychologicznej i jej powody ustalił sąd w oparciu o zeznania matki małoletniej i zasiarczenie terapeuty. Wzajemnie się uzupełniają. Sytuację majątkową matki małoletniej uzupełnia zaświadczenie pracodawcy dokumentujące wysokość jej miesięcznych dochodów oraz zaświadczenie UG miejsca zamieszkania, potwierdzające fakt posiadania gospodarstwa rolnego o pow. ponad 2 ha. Jako dokument urzędowy korzysta ono z domniemania autentyczności. Jeśli chodzi o sytuację pozwanej A. C., to podstawę ustaleń sądu w tym zakresie stanowiły jej zeznania. Zasługują one na wiarę, bo odpowiadają realiom rynkowym a nadto zostały potwierdzone dokumentacją lekarską, czy rachunkami, fakturami, nakazem płatniczym, decyzją o przyznaniu renty rodzinnej, postanowieniem spadkowym. Wszystkie te dowody wzajemnie się uzupełniają potwierdzają. W ich świetle wiarygodne są twierdzenia pozwanej o złym stanie zdrowia i ograniczonej możliwości pracy fizycznej. Dokumentacja lekarska została sporządzona przez podmioty zawodowo zajmujące się ochroną zdrowia i z tego powodu sąd obdarzył ją walorem wiarygodności. Wobec zeznań pozwanej i treści postanowienia spadkowego sąd w ograniczonym zakresie dał wiarę zaświadczeniu UG miejsca zamieszkania. Potwierdza ono jedynie to, że A. C. nie figuruje w rejestrach podatkowych, lecz nie to, że nie jest ona dysponentem majątku nieruchomości.

Sąd ustalił, co następuje:

W pierwszej kolejności obowiązek alimentacyjny wobec małoletniej O. C. ciąży na jej rodzicach: K. C. i T. C.. Oboje oni życia i pracują. Obowiązek ten został skonkretyzowany w wyroku rozwodowym. Zarówno ojciec jak i matka zostali zobligowani do ponoszenia kosztów utrzymania powódki. Sąd rozwodowy sprecyzował ten obowiązek względem T. C. na poziomie 650 zł miesięcznie.

Ojciec małoletniej pracuje, już to na czarno, już to legalnie. T. C. w znacznym zakresie wywiązuje się z nałożonego obowiązku. W okresie 30 miesięcy - od września 2016 do marca 2019 roku - wpłacił ok. 18000 zł, co daje średnio miesięcznie kwotę 600 zł. a więc kwotę zbliżoną do tej jaka został mu przysądzona. Zaległość alimentacyjna dotyczy okresu wspólnego zamieszkiwania z matką małoletniej po rozwodzie i przekazywania alimentów do rąk K. C., z pominięciem Komornika.

Dochodząc alimentów od dziadków powódka musi wykazać, że znajduje się w niedostatku - inaczej niż w przypadku dochodzenia alimentów od rodziców. Tego nie wykazano. Nie zostało udowodnione, że usprawiedliwione potrzeby małoletniej nie mogą zostać zaspokojone siłami jej rodziców, w szczególności K. C., na którą w pierwszej kolejności przechodzi niespełniony obowiązek ojca. Nauka w szkole muzycznej na pewno nie jest taką pierwszą potrzebą. Nadto nie wiadomo jakie byłyby jej koszty. K. C. nawet nie rozeznała tego, ile kosztuje wypożyczenie instrumentu. Nie można z góry założyć tego, że nie może sprostać związanym tym kosztom. Nie są znane koszty jej wyżywienia, nie są znane koszty wydatkowane na zakup środków czystości. Koszty edukacyjne są wygórowane.

Obowiązek alimentacyjny dalszych krewnych jest obowiązkiem posiłkowym, uzupełniającym. Nabiera on aktualności dopiero wtedy, gdy żadne z rodziców nie może ponieść kosztów utrzymania dziecka (Sąd Najwyższy wyrok z dnia 22.04.1974 r. III CRN 66/74 i II CR 88/67 i z dnia 38.05.1993 r. III CRN 16/93). Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zachodzi. Matka małoletniej jest w stanie ponieść koszty utrzymania powódki w zakresie nie realizowanym przez ojca. K. C. zarabia obecnie o koło 500 zł miesięcznie więcej niż w chwili orzekania rozvodu.

Nie można zgodzić się z poglądem, że alimenty dla dziecka dzielą się na część ojcowską i matczyną i w przypadku, gdy jeden z rodziców nie jest im w stanie sprostać, to ta część przechodzi na krewnych tego rodzica. Przechodzi on w pierwszej kolejności na drugiego rodzica a jeśli, nie jest on w stanie temu sprostać, to na wszystkich dalszych krewnych zgodnie z zasadami określonymi w art. 132 krio. (Sąd Najwyższy wyrok z dnia 16.03.1967 r. II 88/67).

Każdy z tych dalszych krewnych ma obowiązek świadczyć stosownie do swoich możliwości zarobkowych. Muszą przy tym zostać uwzględnione usprawiedliwione potrzeby tego dalszego krewnego. A. C., babka ojczysta, znajduje się sytuacji gorszej niż babka macierzysta od której alimenty nie są żądane. Ich dochody są na podobnym poziomie, wynoszącym ok. 1050 zł. Pozwana ponosi koszty swego wyżywienia – ok. 500 zł miesięcznie, leczenia, oszczędza na ubraniach i obuwiu. Przejęła na siebie koszty utrzymania domu, w wysokości łącznej ok. 400 zł., zwalniając od nich syna T. aby mógł partycypować w kosztach utrzymania córki O.. A. C. pozostaje w leczeniu, utrzymuje się tylko z renty rodzinnej i zasiłku pielęgnacyjnego. Ma być osobą zamożną, bo dysponującą gospodarstwem o pow. 1,6 ha. Nie może jednak w tym gospodarstwie pracować, poza lekka pracą jaką jest dokarmianie drobiu, ze względu na przebyte operacje: okulistyczną i ginekologiczną oraz oczekującą ją kolejną operację. Musi na nią zgromadzić środki w wysokości ok. 2500 zł.

Tymczasem matka małoletniej, osoba młoda, zdrowa oprócz stałej pracy i wyższego wynagrodzenie, bo ok. 1800 zł. miesięcznie netto, jest właścicielem gospodarstwa o pow. przekraczającej 2 ha., które w ogóle nie jest brane pod uwagę, jeśli chodzi o ocenę jej możliwości alimentowania powódki.

Alimenty uzupełniające obejmują swym zakresem tylko niezaspokojone potrzeby uprawnionego. Jednak od A. C. żądane są alimenty w kwocie 800 zł. miesięcznie. Wyższe niż te, które zostały nałożone na T. C., który w znacznej części je realizuje.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w pkt. I sentencji w oparciu o art. 132 krio. i przywołane poglądy Sądu najwyższego, które sąd w całości podziela. Skutkiem tego było oddalenie żądania o zabezpieczenie a także rozstrzygnięcie o kosztach wydane w oparciu o art. 100 ust. 1 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt. 2) ustawy z dnia 28.07.2005 r. „ o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” / Dz. U. 2018.300 tj z późn.zm/.

SSR Sławomir Świerczek

s) (...)

(...)

(...)